

© М.І. Лазорик, В.В. Бляшинець, Р.І.А. AL-Azzam, Ш.-С.С. Бойко., Д.О. Будаї, С.С. Караслай, В.О. Клушин, Г.І. Кремешний, В.В. Олашин, А.А. Паук, І.Ю. Рудик, О.В. Жупанин, М.Ю. Яремчук, 2019

УДК 025.135:347.771:614.253.4

Результати та ефективність участі студентів медичного факультету Ужгородського національного університету у винахідницькій роботі (1994–2019)

М.І. Лазорик, В.В. Бляшинець, Р.І.А. AL-Azzam, Ш.-С.С. Бойко, Д.О. Будаї, С.С. Караслай, В.О. Клушин, Г.І. Кремешний, В.В. Олашин, А.А. Паук, І.Ю. Рудик, О.В. Жупанин, М.Ю. Яремчук
lazorik44@gmail.com

Ужгородський національний університет, медичний факультет, кафедра факультетської терапії, Ужгород.

*У житті вченого бувають незабутні і рідкісні моменти, коли після багаторічної важкої роботи завіса таємниць природи раптово спадає і те, що здавалося зануреним у темряву і хаос, стає світлим і гармонійним
(Gerta Theresa Cori, лауреат Нобелівської премії, 1947 року)*

Реферат

Вступ. Захист об'єктів інтелектуальної власності, зокрема винаходів та корисних моделей, їх створення, застосування та пошук мають велике значення для лікарів та пацієнтів.

Мета дослідження. Провести пошук, виявити та проаналізувати патенти та винаходи, створені викладачами разом зі студентами медичного факультету УжНУ протягом 25 років.

Матеріали та методи. У патентному відділі Ужгородського національного університету виявлено і проаналізовано патенти на винаходи і корисні моделі, видані ліцензії на них і документи про їх визнання іншими способами.

Результати досліджень та їх обговорення. Виявлено 37 патентів на винаходи і корисні моделі, де авторами є студенти та викладачі медичного факультету УжНУ. На ці патенти видано 9 ліцензій, 2 патенти визнано переможцями республіканського конкурсу студентів-винахідників, за 1 роботу, на яку потім було одержано патент на винахід і ліцензію, студент Г.І. Кремешний, угорець за національністю, в Угорщині одержав медаль Ілони Товт (Ilona Tóth), яка присуджується щорічно спеціальною комісією Угорщини 2 студентам-медикам за їх успіхи.

Наведено досвід викладання патентознавства на медичному факультеті УжНУ.

Висновки. Викладання основ патентознавства на медичному факультеті дало віддалений позитивний ефект – студенти почали проводити разом з викладачами дослідження на світовому рівні, отримувати патенти на винаходи та корисні моделі, оформляти ліцензії і впроваджувати їх у лікувальних закладах і одержувати перемоги в конкурсах та визнання за кордоном.

У медичних вишах слід викладати патентознавство для покращення пошуків нових способів діагностики, лікування та профілактики захворювань в патентному фонді України та інших країн.

Ключові слова: пошук і аналіз патентів і ліцензій на них, винахідники студенти-медики.

Results and effectiveness of the students of the medical faculty of Uzhhorod National University in the inventive work (1994 – 2019).

Lazoryk M.I., Bleashinets V.V., Al-Azzam R.I.A., Boiko Sh-S.S., Buday D.O., Karaslay S.S., Klusheyn V.O., Kremeshnyi G.I., Olashiyn V.V., Pauk A.A., Rudyk I.Y., Zhupanin O.V., Yaremchuk M.Y.

Uzhhorod national university, faculty of medicine, The department of internal medicine, Uzhhorod

In the patent department of documents for inventions and utility models, Issued teachers together with Uzhhorod National University, carried out search and analysis of security students of the Faculty of Medicine and licenses for them from 1994 to 2019. Discovered a group of inventions that, in addition to licenses, received other recognition. The experience of teaching patent science is given at the Faculty of Medicine, Uzhhorod National University.

Abstract

Introduction. Protection objects of intellectual property, particular inventions and utility models, their creation, applying and search have a great significance for doctors and patients.

The aim of the study. carry through searching, discover and to analyze patents and inventions created by teachers along with students of the medical faculty of Uzhhorod National University during 25 years.

Materials and methods. At the Patent Department of Uzhgorod National University discovered and analyzed patents for inventions and utility models, issued licenses for them and documents about their recognition in other methods.

Results and discussion. 37 patents for inventions and utility models were discovered, where the authors are students and teachers of the medical faculty of Uzhhorod National University, For these patents 9 licenses were issued, 2 patents were recognized as the winners of the republican competition of students-inventors, for one work, for which then a patent for an invention and a license was obtained, student G.I. Kremeshny, Hungarian nationality, in Hungary, received the medal of Ilona Tóth.

na Tovt, which is awarded annually by the special commission of Hungary 2 to medical students for their successes.. The experience of teaching patents is presented at the medical faculty of Uzhhorod National University.

Conclusions. teaching the basics of the patent science at the Faculty of medicine gave a distant positive effect – students began to conduct together with the teachers research at the world level, Obtain patents for inventions and utility models, formalize licenses and to implement them in medical institutions and to win in competitions and recognition abroad. Patent science should be taught at medical universities to improve the search for new methods of diagnosis, treatment and prevention of diseases in the patent fund of Ukraine and other countries.

Key words: search and analysis of patents and licenses for them, inventors students-medics.

Вступ. Словосполучення «інтелектуальна власність» ще 30-40 років тому було не тільки незвичним але і незрозумілим людині, яка сформувалася в умовах радянської тоталітарної системи, яка взагалі вважала будь-яку власність буржуазним пережитком.

Захист інтелектуальної власності в Україні залишається актуальним.

Два президенти США (Клінтон і Буш-молодший), перебуваючи в Україні з офіційними візитами, принизили як Україну, так і її президента, до речі, інженера за фахом, який працював на закритому воєнному заводі і розробляв надсекретні вироби, а також і всю систему підготовки кадрів вищої кваліфікації, яка не забезпечувала випускникам вищих навчальних закладів навичок захисту об'єктів інтелектуальної власності. Вони також звинувачували Україну у крадіжці компакт-дисків.

У той же час випускник Київського політехнічного інституту В'ячеслав Петров, працюючи в Інституті математики в Києві, вперше розробив і використав компакт-диски для запису на ЕОМ програм та розробок [1,2].

Оскільки розроблені В. Петровим компакт-диски не були відповідним чином захищені в Україні, кмітливі музиканти записали на них музику і спокійно продавали їх на ринку, видаючи своєю власністю як пісні, так і компакт-диски.

Після закінчення у 1985 у Москві інституту, де готували спеціалістів з вищою освітою для захисту об'єктів інтелектуальної власності (ЦПК), асистентом Лазориком М.І. було розпочато роботу для впровадження викладання основ патентознавства на медичному факультеті майбутнім лікарям.

Після 5 років клопотань, завдяки багаторічному заступнику декана медичного факультету доц. В.Я. Плахотнюку, єдиному на факультеті автору патенту на винахід, та декану факультету А.В. Обливачу, який пройшов стажування у США, рішенням Ради медичного факультету Ужгородського державного університету від 6 березня 1992 факультеті було введено викладання курсу патентознавства замість курсу автоматизована система управління (АСУ).

Вперше в Україні було розроблено програму викладання, лекції і практичні заняття з цього курсу для медиків.

Наявність у патентному відділі УжНУ спеціальної літератури та описів патентів СРСР на паперових носіях за попередніх 20 років дала можливість проводити пошук патентів на практичних заняттях ручним способом.

Знайдені патенти вводилися в комп'ютер з метою створення масиву патентної інформації для медичного факультету.

Зараз дивним здається те, що більшість студентів-медиків до цього не бачили комп'ютера і вперше сідали працювати і боялися його.

З 1993-1994 року поступово студенти почали активно засвоювати предмет.

У 2005 році було видано посібник для медиків [1].

Потім ввели викладання патентознавства для фармацевтів і для них у 2008 році було видано посібник [2].

Далі викладання основ патентознавства відмінили на медичному факультеті і ввели цей курс для аспірантів та стоматологів, а в кінці все припинили як не потрібне для лікарів.

Незважаючи на це, окремі студенти продовжували працювати в студентському науковому гуртку на кафедрі факультетської терапії і проводили дослідження та пошук патентів за темою кафедральної наукової роботи.

Участь студентів-гуртківців включала забір матеріалу для досліджень, залучення ними знайомих студентів та пацієнтів для забору у них матеріалу для проведення аналізів (контрольні групи), обстеження пацієнтів, статистичну обробку одержаного матеріалу, пошук джерел інформації в інтернеті та підготовку матеріалів для їх публічного представлення на студентських наукових конференціях і у заявках на охоронні документи.

Щорічно протягом 25 років разом зі студентами подавалися заявки на корисні моделі та винаходи і одержувалися охоронні документи.

Найбільше охоронних документів зі студентами було одержано у 2007 році – 7.

Уже через 2 роки після початку викладання патентознавства 2 студенти факультету Д.З. Чачанідзе та М.І. Чаварга разом з науковим керівником 29.04.1994 р. подають заявку на винахід у патентне відомство України, а 3.06.1994 року студент Чачанідзе Д.З. також з науковим керівником подає ще одну заявку.

На подану заявку 3.06.1994 року патент на винахід одержано 30.06.1998 [4], а на подану заявку 29.04.1994 році патент одержано лише через 7 років [5].

Цей патент був першим, на який було одержано ліцензію на впровадження винаходу, де співавторами були студенти [6].

Ці патенти стосувалися удосконалення та уточнення оцінки результатів дослідження клітинних

показників крові у двох відділах судинного русла до та після лікування.

Отже, першими студентами-винахідниками на медичному факультеті УжНУ стали М.І. Чаварга та Д.З. Чачанідзе, які отримали патенти на винаходи та ліцензію.

Мета дослідження. У роботі поставлено завдання підвести підсумки участі студентів медичного факультету у винахідництві й оцінити її ефективність за 25 років – з 1994 до 2019 року.

Матеріали та методи. В першу чергу в патентному фонді університету було проведено пошук патентів, у яких студенти-медики були співавторами.

Усього таких документів було виявлено 37, з них 1 – на деклараційний патент, 17 – на корисну модель та 19 патентів – на винаходи.

Співавторами в цих документах був 31 студент.

Далі були виявлені й проаналізовані ліцензії, які видано на патенти, де співавторами були студенти. Таких документів було 9.

Потім вдалося виявити списки переможців республіканських конкурсів студентських винаходів у студентів медфаку. Таких патентів було 2.

Усе це склало джерельну базу даної роботи. Її наведено у списку джерел інформації.

Результати досліджень та їх результати. Ми вважали доцільним звести всі ці результати в один спільний список, що дало можливість після бібліографічного опису патенту зразу вказати ліцензію з номером її, кому вона видана, дату та номери реєстрації.

При наявності переможців конкурсів вони вносилися у список поряд з патентом, який переміг на конкурсі.

Розміщені разом патент, ліцензія і документ про перемогу на конкурсах або інші нагороди дали можливість комплексно оцінити ефективність одержаного патенту.

На підсумкових наукових студентських конференціях студенти виступали з доповідями про винаходи та про одержані результати. Але ці відомості ми не наводимо у цій статті.

При наведенні у тексті прізвищ авторів вказується в квадратних дужках джерело інформації, наприклад, М.І. Чаварга [5].

Бібліографічний опис патентів є специфічним і для більшості лікарів складним для сприйняття. Тому слід вказати на окремі деталі, які треба мати на увазі при пошуку та читанні охоронних документів та цієї статті.

При описі патентів використовуються так звані коди ІНІД – цифрові позначення від 01 і практично до 89, які розміщені в колі або в дужках на охоронних документах.

Кожний код має своє призначення для читання інформації, яка є стандартною в усьому світі.

Ми не наводимо всі коди в патентах вони є у виданих посібниках [1,2].

На відміну від інших публікацій автори у патентах вказуються останніми, а найбільш важливим є номер патенту, позначення країни походження його, дата подання заявки та публікації патенту.

Для орієнтації прізвища й ініціали студентів в описі патентів наведено похилим шрифтом.

У списку джерел патент України на винахід позначено ПУ, делараційний патент – ДП, а патент на корисну модель – ПКМ.

Після цього наведено номер патента, далі міжнародне позначення корисної моделі (U) або винаходу (C2).

Чорним жирним шрифтом наведено класифікацію патентів за міжнародною патентною класифікацією МПК. Далі ідуть назва патенту, дата подачі заявки і її номер, дата публікації патенту і номер бюлетеня, в якому він опублікований. Останніми перераховані автори охоронних документів.

Патенти викладені за датою опублікування патенту, оскільки після подання заявки може дуже довго проводитися кваліфікаційна експертиза.

Ліцензія має окрему позицію у списку джерел інформації і наводиться після бібліографічного опису патенту.

Текст ліцензії наводиться не повністю, а лише найбільш важливі частини – дату її розгляду, назву винаходу з номером патенту та кому вона надається.

Якщо патент став переможцем на республіканських конкурсах або має інші особливі відзнаки, то вони наводяться окремим рядком після такого патенту.

Усе це дає можливість мати всю інформацію про практичне застосування патенту і його оцінку за особливими критеріями.

Ми не публікуємо і не наводимо виступи гуртківців на студентських конференціях в Україні, за винятком 2 статей у збірнику публікацій студентської конференції на медичному факультеті УжНУ в 2019 році [53,54] та 1 публікації в Угорщині [55], оскільки вони стосуються теми цієї статті.

Більшість студентів мали мінімум по 2 патенти, оскільки при поданні заявки у патентне відомство зразу подають заявку на корисну модель і на винахід.

Відповідь про опублікування патенту на корисну модель приходить швидко.

Патент на винахід проходить так звану кваліфікаційну експертизу і лише при відсутності подібного рішення у патентному фонді 7 країн світу видається патент, що свідчить про відповідність його критерію абсолютної світової новизни.

3 студенти є співавторами у 3 різних патентах, 17 є співавторами кожний у 2 патентах, 3 студенти – кожний у 3 патентах, 5 студентів – кожний у 4 патентах. Студенти Д.О. Будаї та А.А. Паук є співавтором кожний у 9 патентах.

Вагомим показником ефективності винахідницької роботи є впровадження винаходів у практичну діяльність.

За 25 років разом зі студентами було отримано 9 ліцензій на винаходи.

У центральній міській клінічній лікарні м. Ужгород впроваджено 7 ліцензій [9,18,25,30,37,39,44], а у Науково-практичному об'єднанні «Реабілітація» – 2 [6,10].

Зараз оформляються ще ліцензії на патент [52], для впровадження у 3 лікарнях області.

Перші патенти студентів медичного факультету М.І. Чаварги та Д.З. Чачанідзе стосувалися визначення показників крові у різних відділах судинного русла у системі SI [4,5], результати яких були в подальшому реалізовані при розробці концепції про існування в організмі кількісно-функціональної гетерогенності клітин крові у різних відділах судинної системи [3].

Частина патентів одержано за розроблені винаходи для визначення гормонів щитоподібної залози та гіпофізу та виявлені циркадні ритми їх активності [23,29,38,40].

Друга група патентів та ліцензій стосується обстеження сечостатевої системи неінвазивними способами, діагностики та лікування виявлених порушень [8,15,21,22,32,34,35,36,41,42,43,45,47,50,52].

Третя група патентів та ліцензій стосувалася гастроентерології [11,17,18,28,33]. 4 патенти – пульмонології [13,14,27,34].

Проблем психофізіології стосувалися 2 патенти [7,16], як і досліджень продуктів мироточення [49,51] та проблеми косметології [46,48].

В одному патенті запропоновано безмедикаментозний спосіб регуляції рівня артеріального тиску [19].

У 2008 році на Всеукраїнському конкурсі «Винахід – 2008» у спеціальній номінації «За плідну

роботу з творчою молоддю» визнано переможцями студентів А.А. Паука, М.П. Дюріка, В.В. Модинця, А.В. Сурана [31] за патент на винахід № 83280 С2 «Спосіб діагностики стану щитоподібної залози за Пауком-Лазориком» [29], та Паука А.А [26] за патент на винахід № 62520 С2 на «Спосіб корекції та профілактики короткозорості за Пауком-Лазориком» [24].

Ці два винаходи впроваджені в Центральній міській клінічній лікарні [25,30].

У 2010 році студент медичного факультету УжНУ Г.І. Кремешний на міжнародній студентській науковій конференції в Угорщині представив результати дослідження щитоподібної залози та гіпофізу [55], на який потім було одержано патент України [38] та впроваджено в Центральній міській клінічній лікарні [39].

За цю роботу Г.І. Кремешному як етнічному угорцю було присуджено медаль Ілони Товт (Toht Ilona).

На рисунку 1 наведено фото медалі з двох сторін, а на рисунку 2 – нагородний лист Кремешному Г.І. на медаль.

Зауважимо, що студентка 6 курсу Будапештського медичного університету Товт Ілона була абсолютно безпідставно розстріляна радянськими військами у 1956 році під час повстання угорців. На її честь щорічно в Угорщині спеціальною комісією у складі 100 визнаних державних та громадських діячів Угорщини присуджується медаль її імені 2 студентам-медикам – одному в Угорщині та одному етнічному студенту-медику за кордоном за досягнення у навчальній, науковій та громадській роботі як визнання їх особливих заслуг.

Рис. 1. Медаль Ілони Товт із двох сторін

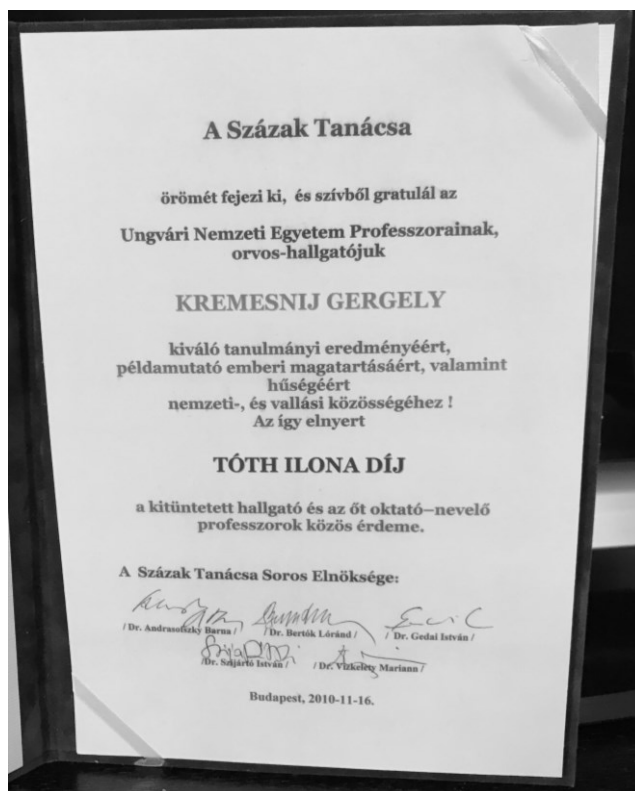

Рис. 2. Нагородний лист Крешешному Г.І. до медалі Ілони Товт

Таким чином ужгородський студент-медик одержав міжнародне визнання за доповідь, результати роботи були захищені патентом [38] та впроваджені видачею ліцензії [39].

Проведений аналіз дає підставу вважати, що на медичному факультеті цілеспрямована робота зі студентами дала позитивні результати – отримана ціла низка патентів на корисні моделі та винаходи, які впроваджуються в лікувальну роботу, перемагають на конкурсах і одержують міжнародне визнання.

Вважаємо доцільним викладати для майбутніх лікарів основи патентознавства, щоб вони в майбутньому могли вести пошук нових методів діагностики та лікування пацієнтів у патентному фо-

нді України та інших країн світу і самі розробляти їх.

Висновки. 1. Викладання основ патентознавства на медичному факультеті дало віддалений позитивний ефект – студенти почали проводити разом із викладачами дослідження на світовому рівні, що дало можливість отримувати патенти на винаходи та корисні моделі, оформляти ліцензії і впроваджувати їх у лікувальних закладах.

2. Варто ввести викладання основ патентознавства в програму медичних вузів України, що дасть можливість майбутнім лікарям використовувати патентну інформацію для діагностики і лікування та розробляти самі нові способи діагностики, лікування та профілактики захворювань.

Інформація про конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів при виконанні наукового дослідження та підготовці цієї статті.

Інформація про фінансування. Автори гарантують, що вони не отримували жодних винагород у будь-якій формі, здатних вплинути на результати роботи.

Особистий внесок кожного автора у виконання роботи:

Лазорик М.І. – розробив концепції і дизайн дослідження, аналізував отримані результати, редагував, оформляв заявки на винаходи та корисні моделі.

Паук А.А. – проводив обстеження хворих з патологією щитоподібної залози та гіпофізу, обробляв результати досліджень і проводив лікування хворих.

Бляшинець В.В., Al-Azzam R.I.A., Бойко Ш.-С.С., Д.О. Будай С.С., Караслай С.С., Клушин В.О., Крешешний Г.І., Олашин В.В., Рудик І.Ю., Жупанин О.В., Яремчук М.Ю. – брали участь у дослідженнях як волонтери при наборі контрольних груп, брали участь у виборці матеріалів, проводили статистичну обробку одержаних результатів, готували представлення матеріалів для написання заявок на корисні моделі та патенти, а також для представлення окремих результатів на студентських наукових конференціях в Україні та за кордоном, вели пошук літератури в інтернеті.

Список використаної літератури

1. Lazoryk M.I. Osnovy intelektualnoi vlasnosti. Posibnyk dlia medykyv. «Hoverla».-Uzhhorod. 2005. 65s. [In Ukrainian].
2. Lazoryk M.I. Okhorona intelektualnoi vlasnosti u praktychnii roboti provizora. Posibnyk dlia studentiv ta provizoriv. Uzhhorod. 2008. 75s. [In Ukrainian].
3. Lazoryk M. Metod kilkisnoi otsinky stanu klityn krovi pry balneo- i refleksoterapii ta medykamentoznomu likuvanni. Uzhhorod. – «Polychka «Karpatskoho kraiu». 1998. 267s. [In Ukrainian].
4. Lazoryk M.I., Chachanidze D.Z., Samosiuk I.Z., vynakhidnyky; Uzhhorodskyi natsionalnyi universytet, patentovlasnyk. Sposib vyznachennia naiavnosti kharakteru ta intensyvnosti vplyvu chynnyka na aktyvnist fahotsytov leikotsytiv sudynnoho rusla. Patent Ukrainy № 22932 A 6 G01N33/48. 1998 Cher 30.
5. Lazoryk M.I., Chachanidze D.Z., Chavarha M.I., vynakhidnyky; Uzhhorodskyi natsionalnyi universytet, patentovlasnyk. Sposib vyznachennia efektyvnosti vplyvu likuvannia na formeni elementy krovi. Patent Ukrainy A61V5/145, G09N33/49. 2001 Serp 15.
6. **Litsenziia**. Rishennia. 17 chervnia 2002r. ... litsenziia na vykorystannia vynakhodu «Sposib vyznachennia efektyvnosti vplyvu likuvannia na formeni elementy krovi» patent Ukrainy № 40681, vydaietsia naukovopraktychnomu ob'iednanniu «Reabilitatsiia». 88000. m.Uzhhorod, vul. Velykokam'iana, 10. Reiestratsiinyi nomer 1358 data reiestratsii 20.06.2002r. Holova Derzhdepartamentu M.V.Paladii
7. **DP № 40839 A 7 A61V5/16, G09V1/00, G09B5/00** Sposib vyznachennia stupenia spryiniattia psykholohichnoho vplyvu u osib cholovichoї stati shliakhom psykhhokharakterolohichnoho testuvannia Zaiavka № 2000074248. Podano 17.07.2000. Opubl. 15.08.2001, Biul. № 1 Avtory Kolesnyk P.O., Tsiapets S.V., Kolesnyk N.I., Korotkova V.V., Chopei I.V., Feketa V.P., Lazoryk M.I., Kuzmyk V.M.
8. **PKM № 45685 A. 6 A61V5/00**. Sposib diahnostryky prychny alerhichnykh staniv u cholovikiv ta yikh likuvannia za Lazorykom-Boikom № 2001063767. Podano 05.06.2001. Opubl. 15.04.2002, Biul. № 4 Avtory Lazoryk M.I., Boiko S.O., Lykovych H.I., Derbak M.A., Pauk A.A.
9. **Litsenziia**. Rishennia. 17 bereznia 2003r. ...litsenziia na vykorystannia vynakhodu «Sposib diahnostryky prychny alerhichnykh staniv u cholovikiv ta yikh likuvannia za Lazorykom-Boikom» patent Ukrainy № 45685 A, vydaietsia Tsentralnii klinichnii likarni, vul. Hryboiedova, 20. M.Uzhhorod, 88000. Reiestratsiinyi nomer 1527 data reiestratsii 18.03.2003r. Holova Derzhdepartamentu M.V.Paladii
10. **Litsenziia**. Rishennia. 17 bereznia 2003r. ... litsenziia na vykorystannia vynakhodu «Sposib diahnostryky prychny alerhichnykh staniv u cholovikiv ta yikh likuvannia za Lazorykom-Boikom» patent Ukrainy № 40681, vydaietsia naukovopraktychnomu ob'iednanniu «Reabilitatsiia». 88000. m.Uzhhorod, vul. Velykokam'iana, 10. Reiestratsiinyi nomer 1528 data reiestratsii 18.03.2003r. Holova Derzhdepartamentu M.V.Paladii
11. **PKM. № 54134 A. 6 A61V5/00, A61N39/00**. Sposib likuvannia khronichnoho hastroduodenitu ta vyrzkovoi khvoroby dvanadtsiatypaloi kyshky Zaiavka № 2002054184. Podano 22.05.2002, Opubl. 17.02.2003, Biul. № 2 Avtory Panas S.V., Chopei I.V., Lazoryk M.I., Panas V.V.
12. **PKM № 62520 A 7 A61V 5/00** Sposib korektsii ta profilaktyky korotkozorosti za Paukom-Lazorykom. Zaiavka № 2003043010. Podano 07.04.2003. Opubl. 15.12.2003, Biul. № 12 Avtory Pauk A.A., Lazoryk M.I.
13. **PKM. № 68631 A. 7 A61N39/06, A61K35/78**. Sposib likuvannia hostrykh zapalnykh urazhen orhaniv dykhannia. Zaiavka № 2003098119. Podano 01.09.2003. Opubl. 16.08.2004, Biul. № 8 Avtory Lazoryk M.I., Pauk A.A., Mynka V.V., Truskavetskyi B.L., Myhovych I.I.,
14. **PKM. № 70800 A. 7 A61V5/00**. Sposib individualizovanoho likuvannia khvorykh za Lazorykom Zaiavka № 098119. Podano 01.09.2003. Opubl. 16.08.2004, Biul. № 8. Avtory Lazoryk M.I., Pauk A.A., Mynka V.V., Truskavetskyi B.L., Myhovych I.I.
15. **PU № 45685 S2. 7 A61V5/00**. Sposib diahnostryky prychny alerhichnykh staniv u cholovikiv ta yikh likuvannia za Lazorykom № 2001063767. Podano 05.06.2001. Opubl. 15.09.2004, Biul. № 9 Avtory Lazoryk M.I., Boiko S.O., Lykovych H.I., Derbak M.A., Pauk A.A
16. **PU № 40839 S2. 7 A61V5/16**. Sposib vyznachennia stupenia spryiniattia psykholohichnoho vplyvu u osib cholovichoї stati shliakhom psykhhokharakterolohichnoho testuvannia Zaiavka № 2000074248. Podano 17.07.2000. Opubl. 17.01.2005, Biul. № 1. Avtory Kolesnyk P.O., Tsiapets S.V., Kolesnyk N.I., Korotkova V.V., Chopei I.V., Feketa V.P., Lazoryk M.I., Kuzmyk V.M.
17. **PU № 54134 C2. 7 A61N39/08, A61K35/24, 33/00, A61R1/04**. Sposib likuvannia khronichnoho hastroduodenitu ta vyrzkovoi khvoroby dvanadtsiatypaloi kyshky Zaiavka № 2002054184. Podano 22.05.2002. Opubl. 15.06.2005, Biul. № 6. Avtory Panas S.V., Chopei I.V., Lazoryk M.I., Panas Ya.V.
18. **Litsenziia**. Rishennia. 13 liutoho 2006r. ... litsenziia na vykorystannia vynakhodu «Sposib likuvannia khronichnoho hastrytu ta vyrzkovoi khvoroby dvanadtsiatypaloi kyshky» patent Ukrainy № 54134, vydaietsia Tsentralnii miskii klinichnii likarni m. Uzhhoroda, vul. Hryboiedova. 20, m.Uzhhorod, 88000 Reiestratsiinyi nomer 2128 data reiestratsii 15.03.2006r. Holova Derzhdepartamentu M.V.Paladii
19. **PU № 75503 S2. MPK (2006). A6139/04**. Sposib neinvazyvnoi bezmedykamentoznoi korektsii arterialnoho tysku za Lazorykom-Mynkoiu-Paukom. Zaiavka № 20040705818. Podano 5.07.2004. Opubl. 17.04.2006, Biul № 4. Avtory Lazoryk M.I., Mynka V.V., Pauk A.A., Myhovych I.I

20. PU. № 76487 S2 MPK(2006). A51N39/04. Sposib korektsii zoru za Paukom-Lazorykom. Zaiavka № 2004021354. Podano 25.02.04.2004. Opubl. 01.08.2006, Biul. № 8 Avtory Pauk A.A., Lazoryk M.I., Hrytsak Zh.A., Mynka V.V.
21. PMK. № 16597 U MPK (2006). A61H 39/00. Sposib poetapnoi profilaktyky seksualnykh rozladiv za Lazorykom-Serbailom Zaiavka № u 200601818. Podano 20.02.2006. Opubl. 15.08.2006, Biul. № 8 Avtory Lazoryk M.I., Serbailo I.I., Marfynets V.V., Diuryk M.P., Suran A.A., Modynets V.V., Mynka V.V.
22. PU № 45685 S2. A61V5/00. Sposib diahnostryky prychny alerhichnykh staniv u cholovikiv ta yikh likuvannya za Lazorykom № 2001063767. Podano 05.06.2001. Opubl. 15.09.2004, Biul. № 9 Avtory Lazoryk M.I., Boiko S.O., Derbak M.A., Pauk A.A.
23. PMK. № 20988 U MPK (2007). A61V 5/00. Sposib diahnostryky stanu shchytopydibnoi zalozy za Paukom-Lazorykom Zaiavka № u 200609930. Podano 18.09.2006. Opubl. 15.02.2007, Biul. № 2 Avtory Lazoryk M.I., Pauk A.A., Derbak M.A., Diuryk M.P., Modynets V.V., Mynka V.V., Suran A.V.
24. PU. № 62520 S2 MPK (2006). A61V 3/00, A61F 9/00. Sposib korektsii ta profilaktyky korotkozorosti za Paukom-Lazorykom. Zaiavka № 2003043010. Podano 07.049.2003. Opubl. 36.08.2008, Biul. № 16 Avtory Pauk A.A., Lazoryk M.I.
25. **Litsenziia.** Rishennia. 02 chervnia 2009r. ... litsenziia na vykorystannia vynakhodu «Sposib korektsii ta profilaktyky korotkozorosti za Paukom», patent Ukrainy № 62520, vydaetsia Tsentralnii miskii klinichnii likarni m.Uzhhorod, vul. Hryboiedova. 20, m.Uzhhorod, 88000. Reiestratsiinyi nomer 2719. Data publikatsii ta reiestratsii 25.chervnia 2009. Holova Derzhdepartamentu M.V.Paladii
26. **Dyplom peremozhtsia** vseukrainskoho konkursu «Vynakhid – 2008» u spetsialnii nominatsii «Za plidnu robotu z tvorchoiu moloddiu» prysudzhenno studentu A.A. Pauku, patent na vynakhid № 62520 S2 Sposib korektsii ta profilaktyky korotkozorosti za Paukom-Lazorykom.
27. PKM № 68631 C2. MPK (2006) A61K36/8, (2007.01), A61R11/10. Sposib likuvannya hostrykh zapalnykh urazhen orhaniv dykhannia. Zaiavka № 2003098119. Podano 01.09.2003. Opubl. 10.04.2007, Biul. № 4 Avtory Lazoryk M.I., Pauk A.A., Mynka V.V., Truskavetskyi B.L., Myhovych I.I.
28. PU № 81963 S2. MPK (2006) A61N39/08 (2007.01), A61V5/04 Zaiavka № a 2006 01116. Sposib likuvannya bolovoho syndromu v zdukhvynnii diliantsi za Marfynsem-Lazorykom. Podano 06.02.2006. Opubl. 25.02.2008, Biul. № 4 Marfynets V.V., Lazoryk M.I., Marfynets M.Yu., Suran A.V.
29. PU № 83280 C2 MPK (2006) A61V5/00, G01N33/49. Sposib diahnostryky stanu shchytopydibnoi zalozy za Paukom-Lazorykom. Zaiavka № a 2006 8384. Podano 26.06.2007. Opubl. 25.06.08, Biul № 12. Avtory Lazoryk M.I., Pauk A.A., Derbak M.A., Diuryk M.P., Modynets V.V., Mynka V.V., Suran A.V.
30. **Litsenziia.** Rishennia. 03 kvitnia 2009r. ... litsenziia na vykorystannia vynakhodu «Sposib diahnostryky stanu shchytopydibnoi zalozy za Paukom-Lazorykom», patent Ukrainy № 83280, vydaetsia Tsentralnii miskii klinichnii likarni m.Uzhhorod, vul. Hryboiedova. 20, m.Uzhhorod, 88000 Reiestratsiinyi nomer 2681. Data publikatsii ta reiestratsii 27.kvitnia 2009. Holova Derzhdepartamentu M.V.Paladii
31. **Dyplom peremozhtsia** vseukrainskoho konkursu «Vynakhid – 2008» u spetsialnii nominatsii «Za plidnu robotu z tvorchoiu moloddiu» prysudzhenno studentam A. A. Pauku, M.P. Diuryku, V.V.Modyntsiu, A.V.Suranu patent na vynakhid № 83280 S2 Sposib diahnostryky stanu shchytopydibnoi zalozy za Paukom-Lazorykom.
32. PU № 83839 S2 MPK (2006) A61N23/00, A61N39/00, A61F5/14, A61R15/00. Sposib poetapnoi profilaktyky seksualnykh rozladiv za Lazorykom-Serbailom. Zaiavka № a 2006 00651 Podano 23.01.2006. Opubl. 28.08.2008, Biul. № 16 Lazoryk M.I., Serbailo I.V., Marfynets V.V., Diuryk M.P., Suran A.V., Modynets V.V.
33. PKM № 32755 U MPK (2006) A61K39/085. Sposib likuvannya vyrazkovoii khvoroby dvanadtsiatypaloi kyshky ta khronichnogo hastroduodenitu za Zavadiakom-Lazorykom. Zaiavka № 200801194. Podano 31.01.2008. Opubl. 26.05.2008, Biul. № 10. Avtory Zavadiak M.I., Lazoryk M.I., Kostiuk M.D, Pekar M.I.
34. PKM № 70800 S2 MPK(2006) A61V5/00. Sposib optymizatsii likuvalnoho protsesu. Zaiavka № 20031212814. Podano 29.12.2003 Opubl. 25.06.2008, Biul. № 12. Avtory Lazoryk M.I., Pauk A.A., Mynka V.V., Truskavetskyi B.L., Myhovych I.I.
35. PKM № 48535 U MPK (2009) A61V5/00. Sposib dyferentsiatsii infektsiinykh uretrytiv u cholovikiv za Lazorykom Zaiavka № u 200909244 vid 08.09.2009. Opubl. 25.03.2010, Biul.№ 6. Avtory Lazoryk M.I., Boiko O.S., Bliashynets V.V, Derbak M.A., Kostiuk M.D., Kremeshnyi H.I., Lykovych H.I., Pipak M.V., Frenis M.V
36. PU № 95666 S2. MPK A61V5/20(2006.01), A61V 1/307(2006.01), G01N33/48(2006.01). Sposib dyferentsiatsii infektsiinykh uretrytiv u cholovikiv za Lazorykom Zaiavka № a 200909243. Podano 08.09.2009. Opubl. 25.08.2011, Biul. № 16 Avtory Lazoryk M.I., Boiko O.S., Bliashynets V.V, Derbak M.A., Kostiuk M.D., Kremeshnyi H.I., Lykovych H.I., Pipak M.V., Frenis M.V.
37. **Litsenziia.** Rishennia. 19 kvitnia 2012r. ...litsenziia na vykorystannia vynakhodu «Sposib dyferentsiatsii infektsiinykh uretrytiv u cholovikiv za Lazorykom», patent Ukrainy № 95666 vydaetsia Tsentralnii miskii klinichnii likarni m.Uzhhorod, vul. Hryboiedova. 20, m.Uzhhorod, 88000. Reiestratsiinyi nomer 3364. Data publikatsii ta reiestratsii 10 travnia 2012 roku. Holova Derzhavnoi sluzhby M.V. Paladii
38. P.U. № 99393 S2. MPK (2012.01) A61V8/00, A61V5/0402 (2006.01), G01N33/49 (2012.01). Sposib Lazoryka-Pauka dlia dyferentsiatsii tsyrkadnykh rytmiv roboty systemy shchytopydibna zaloza-hipofiz. Zaiavka a

- 201 106117. Podano 16.05.11. Opubl. 10.08.2012. Biul. №15. Lazoryk M.I., Pauk A.A., Derbak M.A., Kremeshnyi H.I.
39. **Litsenziia**. Rishennia. 24 sichnia 2013r. ... litsenziia na vykorystannia vynakhodu «Sposib Lazoryka-Pauka dlia dyferentsiatsii tsyrkadnykh rytmiv roboty systemy shchytopydobna zaloza-hipofiz» patent Ukrainy № 99393 vydaietsia Tsentralnii miskii klinichnii likarni m.Uzhhorod, vul. Hryboiedova. 20, m.Uzhhorod, 88000. Reiestratsiinyi nomer 3494. Data publikatsii ta reiestratsii 14 liutoho 2013 roku. Holova Derzhavnoi sluzhby M.V. Kovina
40. PMK № **65567 U**. MPK (2011.01) **A61V 5/00, G01N 33/49(2006.01)**. Sposib Lazoryka-Pauka dlia dyferentsiatsii tsyrkadnykh rytmiv roboty systemy shchytopydobna zaloza-hipofiz Zaiavka № u 2011 100641. Podano 16.05.2011. Opubl. 12.12.2011, Biul. № 23 Avtory Lazoryk M.I., Pauk A.A., Derbak M.A., Kremeshnyi H.I.
41. PKM № **75684 U** MPK (2012.01) **A61V5/00, A61R13/00**. Sposib dyferentsiiovanoho likuvannia virusnykh, bakterialnykh ta virusno-bakterialnykh uretrytiv ta prostatyativ z alerhichnym komponentom za Lazorykom. Zaiavka № u 2012 06414 Podano 28.05.2012. Opubl.10.12.2012, Biul № 23. Avtory Lazoryk M.I., Boiko S.O., Bliashynets V.V., Budai D.O., Dahulych Yu.V., Derbak M.A., Kopolovets H.Yu., Kurakh A.V., Kunychka M.M., Frenis M.V.
42. PKM № **79672 U** MPK (2013.01) **A61V5/00, A61N39/00**. Cposib dyferentsiiovanoho likuvannia zapalennia sim'ianoho horbyka za Indriksonom-Lazorykom Zaiavka № u 2012 13141 Podano 19.11.2012. Opubl. 25.04.2013, Biul. № 8 Avtory Indrikson Ye.V., Budai D.O., Lazoryk M.I.
43. PU № **101924 S2**. MPK **A61K31/505(2006.01), A61K36/899 (2006.01), A61K45/00, A61N19/00, A61R15/08 (2006.01)**. Sposib dyferentsiiovanoho likuvannia virusnykh, bakterialnykh ta virusno-bakterialnykh uretrytiv ta prostatyativ z alerhichnym komponentom za Lazorykom. Zaiavka № a 2012 06412. Podano 28.05.2012. Opubl. 13.05.2013, Biul.№ 9. Avtory Avtory Lazoryk M.I., Boiko S.O., Bliashynets V.V, Budai D.O., Dahulych Yu.V., Derbak M.A., Kopolovets H.Yu., Kurakh . V., Kunychka M.M., Frenis M.V.
44. **Litsenziia**. Rishennia. 21 lystopada 2013r. ... litsenziia na vykorystannia vynakhodu «Sposib likuvannia virusnykh, bakterialnykh ta virusno-bakterialnykh uretrytiv ta/abo prostatyativ z alerhichnym komponentom za Lazorykom» patent Ukrainy № 101924 vydaietsia Tsentralnii miskii klinichnii likarni m.Uzhhorod, vul. Hryboiedova. 20, m.Uzhhorod, 88000. Reiestratsiinyi nomer 3607. Data publikatsii ta reiestratsii 10 hrudnia 2013 roku. Holova Derzhavnoi sluzhby M.V. Kovina
45. PU № **103731 S2**. MPK(2013.01) **A61V5/00, A61N39/00** Sposib dyferentsiiovanoho likuvannia zapalennia sim'ianoho horbyka za Indriksonom-Lazorykom. Zaiavka № a 2012 13154. Podano 19.11.2012. Opubl.11.11.2013, Biul № 21. Avtory Indrikson Ye.V., Budai D.O., Lazoryk M.I.
46. PMK № **95198 U**. Sposib likuvannia "husiachykh lapok " za Indriksonom-Hromozdovoiu MPK (2014.01). **A61V5/00, A61Q19/00**. Zaiavka u 2014 007728. Podano 09.07.2014. Opubl. 10.12. 2014, Biul. № 23. Avtory Indrikson Ye.V., Hromozdova O.O., Lazoryk M.I.
47. PKM № **98572 U** Cholovicha hihienichna prokladka (2015.01). **A61V5/00, A61F13/15 (2006.01)**, Zaiavka u 2014 13777. Podano 22.12.2014. Opubl.27.04. 2015, Biul. № 8. Avtory Indrikson Ye.V., Lazoryk M.I., Tsubera S.D.
48. PU № **107911 S2** Sposib likuvannia husiachykh lapok za Indriksonom-Hromozdovoiu MPK (2015.01) **3A61 31/355(2006.01), A61K36/42(2006.01), A61K 36/886(2006.01), A61R 19/00, A61Q19/08(2006.01)**. Zaiavka № a 2013 007729. Podano 09.07.2014. Opubl. 25.02.2015, Biul. № 4. Avtory Indrikson Ye.V., Hromozdova O.O., Lazoryk M.I.
49. PKM № **99891 U** Sposib Lazoryka-Ananchenko vyznachennia stupenia bezpechnosti produktiv myrotochennia poetapnymi mikrobiolohichnymi doslidzhenniamy MPK **G01N33/4(2006.01), C12Q/04(2006.01), C12Q/24(2006.01), C12Q 1/18(2006.01)**. Zaiavka u № 2015 00718 Podano 29.01.2015. Opubl. 25.01.2015, Biul. № 12. Avtory Lazoryk M.I., Ananchenko M.M., Ananchenko V.M., Budai D.O., Vovkanets L.N., Karnafel M.P., Sidorova I.M.
50. PKM. № **112322 U** Sposib dotychnoho poetapnoho kompleksnoho zaboru i doslidzhennia materialu z kintsevoho viddilu uretry ta uretralnykh lakun cholovikiv za Lazorykom MPK (2016.01) **G01N1/0006.01 G01N 33/48(2006.01)**. Zaiavka № u 2016 06494. Podano 13.06.2016. Opublikovano 12.12.2016, Biul. № 50. Avtory Lazoryk M.I., Bliashynets V.V., BudaiD.O., Boiko S.-Sh. S., Vovkanets L.N., Zhupanyn O.V., Tiukh V.Yu., Semedii A.V., Kutchak E.I., Lykovych H.I., Mushak S.M., Sidorova I.M., Tsubera S.D., Chernichenko O.A., Yaremchuk M.Yu.
51. PU № **113657 S2** Sposib Lazoryka-Ananchenko vyznachennia stupenia bezpechnosti produktiv myrotochennia MPK (2006.01). **G01N33/26(2006.01) C12Q1/20 (2006.01) C01Q 1/24 (2006.01)** Zaiavka № a 2015 00717. Podano.29.01. 2015. Opubl. 27.02.2017, Biul. №4. Avtory Ananchenko M.M., Ananchenko V.M, Lazoryk M.I., Budai D.O., Vovkanets L.N., Karnafel M.P., Sidorova I.M. Zaiavnyk Ananchenko M.M.
52. P. UA № **118859 S2**. Sposib diahnozyky urazhen sechostatevoi systemy cholovikiv za Lazorykom. MPK (2019.01) **A61B 10/00, A61H 19/00, G01N 33/48 (2006.01)** Zaiavka № a 2016 06496. Podano 13.06. 2016. Opub. 25.03.2019, Biul. № 6. Avtory Lazoryk M.I., Bliashynets V.V., BudaiD.O., Boiko S.-Sh. S., Vovkanets

L.N., Zhupanyn O.V., Tiukh V.Yu., Semedii A.V., Kutchak E.I., Lykovych H.I., Mushak S.M., Sidorova I.M., Tsubera S.D., Chernichenko O.A., Yaremchuk M.Yu.

53. Rudyk IYu, Al-Azzam RIA, Honak OM, Zhupanyn OV, Olashyn VV, Yurash IV. Studenty-vynakhidnyky medychnoho fakultetu UzhNU (1994-2019). Materialy KhVII mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Uzhhorod medical students conference». Uzhhorod. 2019:148-149. [In Ukrainian].

54. Al-Azzam RIA, Honak OM, Zhupanyn OV, Karaslay SS, Olashyn VV, Yurash IV, Rudyk IY Students-ivintors of the medical faculty UzhNU (1994-2019). Materialy KhVII mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Uzhhorod medical students conference». 2019:143-144. [In Ukrainian].

55. Kremesnij G, Lazoryk MI, Pauk AA. Pajzsmirigy hormonszint napszaki ingadozása thzreotoxikózosis betegeknél “2010. Évi TDK Konferencia“. 2010 Debreceni egyetem orvos- és éegéttudományi centrum egészségügyi kar. Nyíregzháya. P. 14.

Стаття надійшла до редакції: 31.01.2019 р.